

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

พ.ศ. ๒๕๕๘

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดให้จัดทำมาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชาเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษา นำไปจัดทำหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน เพื่อให้คุณภาพของบัณฑิต ในสาขาหรือสาขาวิชาของแต่ละระดับคุณวุฒิมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา ดังกล่าว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ การจัดการศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่า “มาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘”

ข้อ ๒ การจัดทำหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ต้องมุ่งให้เกิดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต โดยมีหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และองค์ประกอบอื่น ๆ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่แนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๓ สถาบันอุดมศึกษาใดจัดการศึกษาในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ อยู่ในวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ ต้องปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามประกาศนี้ ภายในปีการศึกษา ๒๕๕๘

ข้อ ๔ ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ข้างต้นได้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัติ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่จะพิจารณา และให้ถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการอุดมศึกษานั้นเป็นที่สิ้นสุด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘

พลเรือเอก ณะรพีพัฒน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

มาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

พ.ศ. ๒๕๕๘

เอกสารแนบท้าย

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

๑. ชื่อสาขาวิชา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

๒. ชื่อปริญญา และสาขาวิชา

๒.๑ ระดับปริญญาโท

ภาษาไทย : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (.....)

รป.ม. (.....)

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)

ศศ.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์)

ภาษาอังกฤษ : Master of Public Administration (.....)

M.P.A. (.....)

Master of Arts (Public Administration)

M.A. (Public Administration)

๒.๒ ระดับปริญญาเอก

ภาษาไทย: ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)

ปร.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์)

รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต (.....)

รป.ด. (.....)

ภาษาอังกฤษ : Doctor of Philosophy (Public Administration)

Ph.D. (Public Administration)

Doctor of Public Administration (.....)

D.P.A. (.....)

หมายเหตุ การเรียกชื่อปริญญาอื่นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๓. ลักษณะของสาขาวิชา

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มีเนื้อหาสาระครอบคลุมทั้งด้านทฤษฎีและการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารประเทศเพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลตามนโยบายแห่งรัฐ ซึ่งหมายรวมถึงการสร้างความตระหนักรู้ถึงปรัชญาการเมือง บริบททางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารและให้บริการภาครัฐ นโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ

ทั้งในระดับชาติ ภูมิภาคและท้องถิ่น รวมทั้งเน้นแนวคิดและกระบวนการต่างๆ ในการบริหารงาน ภาครัฐและสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์มุ่งเน้นการสร้างพหุวิทยาการเพื่อให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ได้มีความรู้ ปัญญาและทักษะในการประกอบวิชาชีพในหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ และให้บริการของรัฐในด้านต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล และเป็นธรรม

๔. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

๔.๑ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม และสามารถปรับวิถีชีวิต ภายใต้อาณัติความขัดแย้งทางค่านิยม รวมทั้งมีการพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรม

๔.๒ มีความรู้ทางวิชาการและทักษะทางวิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร์ มีความสามารถในการ เรียนรู้ด้วยตนเองได้ รวมทั้งสร้างนวัตกรรมบนพื้นฐานของแนวคิดและทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้

๔.๓ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์และประยุกต์ใช้ความรู้ทางรัฐประศาสนศาสตร์ในการวิเคราะห์ สถานการณ์หรือสภาพปัญหาที่มีความซับซ้อนได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนนำทักษะทางการวิจัยมา ประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาที่มีความเป็นพลวัตและมีความสลับซับซ้อนได้ อันนำไปสู่การสร้างนวัตกรรม ทางรัฐประศาสนศาสตร์

๔.๔ สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมที่มีความหลากหลาย รับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างและแสดง ความคิดเห็นได้อย่างสร้างสรรค์ มีภาวะผู้นำในทางวิชาการและสามารถแสดงความคิดเห็นเชิงวิพากษ์ บนฐานแนวคิดและทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์

๔.๕ มีประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับ สถานการณ์ รวมถึง มีความรู้ความสามารถใช้เครื่องมือในทางสถิติขั้นพื้นฐานในการแก้ปัญหาทางการ วิจัยได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งสามารถใช้เครื่องมือทางสถิติมาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทาง รัฐประศาสนศาสตร์ได้

หมายเหตุ สถาบันอุดมศึกษาอาจเพิ่มคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ เพื่อให้สอดคล้อง กับนโยบายการศึกษา เอกลักษณ์และหรืออัตลักษณ์ของสถาบัน

๕. มาตรฐานผลการเรียนรู้

จากคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ ที่กล่าวมาแล้ว การ จัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลต้องจัดให้สอดคล้องกันกับเนื้อหาสาระ การเรียนรู้ เพื่อให้ได้มาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ อย่างน้อย ๕ ด้าน ดังนี้

๕.๑ มาตรฐานการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม (Ethics and Moral)

๕.๑.๑ ระดับปริญญาโท

- (๑) พัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม ด้วยความรับผิดชอบ ทั้งในส่วนตนและส่วนรวม
- (๒) สามารถวินิจฉัยประเด็นปัญหาต่างๆ ที่ซับซ้อนเชิงวิชาการ อย่างมีเหตุผล ด้วยความเป็นธรรมและชัดเจน ด้วยความไวต่อความรู้สึกของผู้ที่ได้รับผลกระทบ
- (๓) แสดงออกซึ่งภาวะผู้นำโดยสนับสนุนอย่างจริงจังให้ผู้อื่นใช้การวินิจฉัยทางด้านคุณธรรม จริยธรรมในการจัดการกับข้อโต้แย้งและปัญหาที่มีผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

๕.๑.๒ ระดับปริญญาเอก

- (๑) สามารถจัดการเกี่ยวกับปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรมที่ซับซ้อน ในบริบททางวิชาการ โดยใช้หลักการที่มีเหตุผลและค่านิยมอันดีงาม โดยคำนึงถึงผลกระทบของสังคม
- (๒) สามารถแสดงความคิดเห็นโดยชี้ให้เห็นข้อบกพร่องของจรรยาบรรณที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเพื่อทบทวนและแก้ไข ปัญหาที่มีผลกระทบในส่วนตนและส่วนรวม
- (๓) มีภาวะผู้นำซึ่งส่งเสริมให้มีการประพฤติ ปฏิบัติตามหลักคุณธรรม จริยธรรม ในที่ทำงานและชุมชนที่กว้างขวางขึ้น

๕.๒ มาตรฐานการเรียนรู้ด้านความรู้ (Knowledge)

๕.๒.๑ ระดับปริญญาโท

- (๑) เข้าใจในความรู้และหลักการของทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์อย่างถ่องแท้
- (๒) ประยุกต์ใช้ทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ในการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการ และเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับรัฐประศาสนศาสตร์ ได้อย่างลึกซึ้ง
- (๓) เข้าใจแนวทางในการพัฒนาความรู้ใหม่ๆทางรัฐประศาสนศาสตร์ รวมถึงผลกระทบจากงานวิจัยในปัจจุบันที่มีต่อองค์ความรู้ทางรัฐประศาสนศาสตร์ และการปฏิบัติในการบริหารจัดการภาครัฐ

๕.๒.๒ ระดับปริญญาเอก

- (๑) เข้าใจถึงแก่นความรู้ในทฤษฎีและแนวคิดทางรัฐประศาสนศาสตร์อย่างถ่องแท้ และลึกซึ้ง

- (๒) สามารถพัฒนาและสร้างนวัตกรรมหรือองค์ความรู้ใหม่ทางรัฐประศาสนศาสตร์
ในประเด็นปัญหาสำคัญที่เป็นปัจจุบัน
- (๓) รู้เทคนิคการวิจัยและพัฒนาข้อสรุปที่เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการและวิชาชีพ
และสามารถให้ข้อเสนอแนะที่ส่งผลต่อการแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงวิถีปฏิบัติ
ที่เกี่ยวข้องกับรัฐประศาสนศาสตร์ ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

๕.๓ มาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills)

๕.๓.๑ ระดับปริญญาโท

- (๑) สามารถใช้ความรู้ แนวคิดทางทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ ในการวิเคราะห์
ปรากฏการณ์หรือประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์ในบริบทใหม่
- (๒) สามารถสังเคราะห์ปรากฏการณ์หรือประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์
โดยบูรณาการแนวคิดและทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์แบบเดิมเข้ากับ
องค์ความรู้ในบริบทใหม่
- (๓) สามารถพัฒนาข้อสรุปหรือข้อเสนอแนะ โดยการวิจัยค้นคว้าทางวิชาการ
ด้วยตนเอง เพื่อขยายองค์ความรู้หรือแนวทางปฏิบัติทางรัฐประศาสนศาสตร์

๕.๓.๒ ระดับปริญญาเอก

- (๑) สามารถใช้ความรู้ที่มีอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีในการวิเคราะห์
ประเด็นปัญหาทางรัฐประศาสนศาสตร์และพัฒนาแนวทางแก้ไขปัญหา
หรือสร้างนวัตกรรมทางความรู้ได้
- (๒) สามารถสังเคราะห์และบูรณาการแนวคิดและทฤษฎีทั้งจากภายในและ
ภายนอกสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ได้อย่างสร้างสรรค์และลึกซึ้ง
- (๓) สามารถออกแบบและดำเนินโครงการวิจัยในประเด็นที่มีความซับซ้อน
ทางรัฐประศาสนศาสตร์และเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา พัฒนา
ปรับปรุงหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการทั้งในระดับชาติ
และนานาชาติ

๕.๔ มาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

(Interpersonal Skills and Responsibility)

๕.๔.๑ ระดับปริญญาโท

- (๑) มีความรับผิดชอบในการดำเนินงานของตนเอง แก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนและ
ปรับปรุงตนเองให้มีประสิทธิภาพทั้งในการเรียน การวิจัยและการปฏิบัติงาน
ในสาขาวิชาชีพของตน

- (๒) มีทัศนคติที่ดีในการสร้างความร่วมมือกับผู้อื่นในการจัดการประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับรัฐประศาสนศาสตร์หรือในสถานการณ์ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ผ่านการทำงานกลุ่ม

๕.๔.๒ ระดับปริญญาเอก

- (๑) สามารถวางแผน วิเคราะห์ปัญหา และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรัฐประศาสนศาสตร์ผ่านการแสดงความเห็นเชิงวิชาการและวิชาชีพได้อย่างลึกซึ้งและสร้างสรรค์
- (๒) สามารถวางแผนในการปรับปรุงตนเอง ผู้อื่นและหน่วยงานของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (๓) สร้างปฏิสัมพันธ์กลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์และแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำทั้งในบริบทของการทำงานเชิงวิชาการและวิชาชีพ

๕.๕ มาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills)

๕.๕.๑ ระดับปริญญาโท

- (๑) สามารถคัดกรองข้อมูลทางคณิตศาสตร์และทางสถิติ เพื่อนำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าปัญหา สรุปปัญหาและเสนอแนะทางการแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆได้
- (๒) สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพได้เหมาะสมกับกลุ่มบุคคลต่างๆ ทั้งในวงวิชาการและวงวิชาชีพ รวมทั้งชุมชนทั่วไป โดยการนำเสนอรายงานที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ผ่านสิ่งตีพิมพ์ทางวิชาการและวิชาชีพรวมทั้งวิทยานิพนธ์หรือโครงการค้นคว้าที่สำคัญ

๕.๕.๒ ระดับปริญญาเอก

- (๑) สามารถคัดกรองข้อมูลทางคณิตศาสตร์และสถิติขั้นสูง เพื่อนำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าประเด็นปัญหาที่สำคัญและซับซ้อน สรุปปัญหาและเสนอแนะทางการแก้ไขปัญหาที่เจาะลึกในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ได้
- (๒) สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับบุคคลต่างๆ ทั้งในวงวิชาการและวงวิชาชีพ รวมทั้งชุมชนทั่วไป โดยการนำเสนอรายงานหรือผลการวิจัยทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการผ่านสิ่งตีพิมพ์ทางวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งวิทยานิพนธ์ หรือโครงการค้นคว้าที่สำคัญทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

หมายเหตุ สถาบันอุดมศึกษาสามารถเพิ่มเติมมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้อง กับนโยบายการศึกษา เอกลักษณ์และหรืออัตลักษณ์ของสถาบัน

๖. องค์การวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี

๗. โครงสร้างหลักสูตร

๗.๑ ระดับปริญญาโท

ระดับปริญญาโท ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษาเป็น ๒ แผน คือ

๗.๑.๑ แผน ก เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

(๑) แบบ ก ๑ ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้ โดยไม่นับหน่วยกิต แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด

(๒) แบบ ก ๒ ทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

๗.๑.๒ แผน ข เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการศึกษารายวิชาโดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ แต่ต้องมีการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิต และไม่เกิน ๖ หน่วยกิต

๗.๒ ระดับปริญญาเอก

ระดับปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ โดยเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิชาการ และนักวิชาชีพชั้นสูง คือ

๗.๒.๑ แบบ ๑ เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้ โดยไม่นับหน่วยกิต แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด ดังนี้

(๑) แบบ ๑.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิต

(๒) แบบ ๑.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๗๒ หน่วยกิต

ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์ตาม แบบ ๑.๑ และ แบบ ๑.๒ จะต้องมีมาตรฐานและคุณภาพเดียวกัน

๗.๒.๒ แบบ ๒ เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูง และก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ และศึกษารายวิชาเพิ่มเติม ดังนี้

(๑) แบบ ๒.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

(๒) แบบ ๒.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์ตามแบบ ๒.๑ และ แบบ ๒.๒ จะต้องมีมาตรฐานและคุณภาพเดียวกัน

๘. เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา

การกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญของหมวดวิชาชีวะเฉพาะ พิจารณาจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับมาตรฐานระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร์ การระดมความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิทางรัฐประศาสนศาสตร์ การระดมความเห็นจากผู้บริหารหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ทั่วประเทศทั้งในระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา ตลอดจนระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทางรัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งได้สะท้อนองค์ความรู้ที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ ได้ทั้งสิ้น ๕ องค์ความรู้ได้แก่ (๑) กลุ่มองค์ความรู้ด้านองค์การและการจัดการ (๒) กลุ่มองค์ความรู้ด้านนโยบายสาธารณะ (๓) กลุ่มองค์ความรู้ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (๔) กลุ่มองค์ความรู้ด้านทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ และ (๕) กลุ่มองค์ความรู้ด้านการคลังและงบประมาณ โดยขอบเขตและสาระสำคัญของกลุ่มองค์ความรู้ต่างๆ มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

๘.๑ กลุ่มองค์ความรู้ด้านองค์การและการจัดการ (Organization and Management)

เป็นกลุ่มวิชาที่มีความครอบคลุมเกี่ยวกับองค์การไม่ว่าจะเป็นการเกิดขึ้นขององค์การ รูปแบบ โครงสร้าง สายการบังคับบัญชาขององค์การ ไม่ว่าองค์การนั้นจะเป็นองค์การภาครัฐ ภาคเอกชน หรือองค์การที่ไม่ใช่ทั้งภาครัฐและเอกชน การออกแบบองค์การ ทั้งนี้ กลุ่มวิชาดังกล่าวยังครอบคลุมถึงการศึกษากฎบัตรกรรมมนุษย์ในองค์การ การพัฒนาองค์การ เทคนิคและการบริหารจัดการภาครัฐ การบริหารงานพัสดุ การบริหารจัดการคุณภาพ การจัดการความรู้และองค์การแห่งการเรียนรู้ การควบคุมและตรวจสอบภายใน การบริหารความเสี่ยง ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม และนวัตกรรมการบริหารจัดการ เป็นต้น

๘.๒ กลุ่มองค์ความรู้ด้านนโยบายสาธารณะ (Public Policy)

เป็นกลุ่มวิชาที่มีความครอบคลุมเกี่ยวกับกระบวนการนโยบายสาธารณะ การศึกษาและวิเคราะห์นโยบายสาธารณะด้านต่างๆ การวิเคราะห์และประเมินความเป็นไปได้ของโครงการ การวางแผนและการบริหารโครงการ การกำหนดทางเลือกสาธารณะ การวิเคราะห์ผลกระทบโครงการ เป็นต้น

๘.๓ กลุ่มองค์ความรู้ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management)

เป็นกลุ่มวิชาที่มีความครอบคลุมเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การบริหารทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ การบริหารค่าจ้างและเงินเดือน การบริหารและประเมินผลการปฏิบัติงาน การบริการสวัสดิการ นันทนาการและพนักงานสัมพันธ์ กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารทุนมนุษย์ภาครัฐ การจัดการความขัดแย้ง เป็นต้น

๘.๔ กลุ่มองค์ความรู้ด้านทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ (Public Administrative Theory)

เป็นกลุ่มวิชาที่มีความครอบคลุมเกี่ยวกับทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ ปรัชญาการเมือง ความรู้ทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมทั้งระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศ กฎหมายมหาชน แนวคิดและทฤษฎีว่าด้วยการบริหารจัดการภาครัฐ การคลังและการเงินภาครัฐ

ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์ การจัดการวิสาหกิจชุมชน ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการกับการจัดบริการสาธารณะ มิติทางเศรษฐศาสตร์กับการบริหารภาครัฐ การตลาดสำหรับรัฐประศาสนศาสตร์ การบริหารเชิงกลยุทธ์การบริหารสาธารณะแนวใหม่ การจัดทำและการส่งมอบบริการสาธารณะ ธรรมาภิบาล จริยธรรมนัยบริหาร การปกครองและการบริหารท้องถิ่น เป็นต้น

๘.๕ กลุ่มองค์ความรู้ด้านการคลังและงบประมาณ (Public Finance and Budgeting)

เป็นกลุ่มวิชาที่มีความครอบคลุมเกี่ยวกับการบริหารการคลังและงบประมาณภาครัฐ การจัดการด้านทรัพยากรด้านการเงิน การวิเคราะห์การลงทุน การเป็นผู้ประกอบการภาครัฐ การบริหารการเงินขององค์การภาครัฐ การบริหารรายได้ภาครัฐ การบริหารรายจ่ายภาครัฐ การบริหารความเสี่ยงด้านการคลังและงบประมาณ การคลังและงบประมาณท้องถิ่น การบริหารรายได้และรายจ่ายของท้องถิ่น เศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่น เป็นต้น

หมายเหตุ ทั้งนี้ สถาบันอุดมศึกษาอาจเพิ่มกลุ่มความรู้ด้านอื่น เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษา เอกลักษณ์และหรืออัตลักษณ์ของสถาบัน

ในการนี้ แต่ละกลุ่มความรู้สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับมาตรฐานการเรียนรู้ (ในข้อ ๕) ได้ ดังนี้

ก. กลุ่มองค์ความรู้ด้านองค์การและการจัดการ มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม กลุ่มวิชาดังกล่าวมุ่งส่งเสริมการบริหารจัดการให้มีความโปร่งใส เป็นธรรม ทำให้ลดความเสี่ยงภายในองค์การ ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในการบริหาร ซึ่งเป็นการสร้างค่านิยมด้านคุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้เรียน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารภายในองค์การต่อไป

ด้านความรู้ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการการจ้องค์การ การบริหารและการพัฒนา ตลอดจนเข้าใจถึงพฤติกรรมที่สมาชิกขององค์การส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำหลักการดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการขององค์การทั้งในส่วนของการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์การ ตลอดจนการสร้างนวัตกรรมทางการบริหารองค์การได้

ด้านทักษะทางปัญญา กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการการจ้องค์การ การบริหารและการพัฒนา ตลอดจนเข้าใจถึงพฤติกรรมที่สมาชิกขององค์การแสดงออก ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำหลักการดังกล่าวมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ สถานการณ์ที่ความซับซ้อนในองค์การ ตลอดจนสามารถที่จะนำความรู้ดังกล่าวมาวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมทางการบริหารได้

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของบุคคลภายในองค์การ การทำความเข้าใจพฤติกรรมการแสดงออกของบุคคล ทำให้ผู้เรียนสามารถที่จะพัฒนาความสัมพันธ์ของตนกับเพื่อนร่วมงาน ปรับตัวเข้ากับสังคมและพัฒนาความเป็นผู้นำได้

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มวิชาดังกล่าว จะทำให้ผู้เรียนสามารถเลือกสารสนเทศในการสื่อสารในองค์การกับกลุ่มบุคคลแต่ละกลุ่มรวมทั้งสามารถที่จะเลือกสถิติต่างๆ ด้านการบริหารขององค์การมาแนะนำได้อย่างเหมาะสม

ข. กลุ่มองค์ความรู้ด้านนโยบายสาธารณะ มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานผลการเรียนรู้ในแต่ละด้านดังนี้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม กลุ่มวิชาดังกล่าวทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงธรรมชาติและกระบวนการในการกำหนดนโยบายสาธารณะ การตัดสินใจเลือกนโยบายสาธารณะที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนและสังคมมากที่สุด จึงจะเป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคม ตระหนักถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดแก่สาธารณะมากขึ้น

ด้านความรู้ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการและกระบวนการนโยบายสาธารณะ การศึกษาและวิเคราะห์นโยบายสาธารณะด้านต่างๆ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำหลักการมาอธิบายนโยบายสาธารณะที่เกิดขึ้นในสังคม ตลอดจนเสนอแนะทางเลือกนโยบายสาธารณะ อันนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้

ด้านทักษะทางปัญญา กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการและกระบวนการนโยบายสาธารณะ การศึกษาและวิเคราะห์นโยบายสาธารณะด้านต่างๆ การวิเคราะห์และประเมินความเป็นไปได้ของโครงการ การวางแผนและการบริหารโครงการ การกำหนดทางเลือกสาธารณะ การวิเคราะห์ผลกระทบโครงการ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำหลักการดังกล่าวมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ นโยบายและโครงการที่เกิดขึ้นทั้งในสังคมและต่างประเทศ ตลอดจนสามารถที่จะนำความรู้ดังกล่าวมาวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบต่อสังคม กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของบุคคลภายในการกำหนดนโยบายสาธารณะ การเจรจาต่อรองในการเลือกทางเลือกนโยบาย ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจหลักการในการเจรจาต่อรอง และยกเหตุผลประกอบและแสดงความเห็นเชิงวิพากษ์บนฐานแนวคิดและทฤษฎีทางนโยบายสาธารณะได้

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มวิชาดังกล่าว จะทำให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของสังคม ที่นำมาสู่การกำหนดทางเลือกนโยบายสาธารณะบนหลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อนำเสนอให้กับกลุ่มต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

ค. กลุ่มองค์ความรู้ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานผลการเรียนรู้ในแต่ละด้านดังนี้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม กลุ่มวิชาดังกล่าวมุ่งเน้นการบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งรวมถึงการให้รางวัลและการลงโทษที่มีความเป็นธรรม การบริหารค่าจ้างเงินเดือนที่ยุติธรรม การประเมินผล

การปฏิบัติงานที่เป็นธรรม ซึ่งจะเป็นการสร้างค่านิยมและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้เรียน อันจะส่งผลให้นำไปสู่การบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นธรรมต่อไป

ด้านความรู้ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ กระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ รวมถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและนำหลักการมาใช้ในงานด้านทรัพยากรมนุษย์ ตลอดจนนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมทางการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ได้

ด้านทักษะทางปัญญา กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการกระบวนการบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยสามารถนำหลักการดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ รวมถึงแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรขององค์กรได้

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการบริหารพนักงานสัมพันธ์และการจัดการความขัดแย้ง ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อปรับตัวในการทำงานได้

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มวิชาดังกล่าว จะทำให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ปัญหาความต้องการในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร และความต้องการขององค์กร เพื่อนำมากำหนดแนวทางการบริหารทรัพยากรมนุษย์และสื่อสาร ทำความเข้าใจกับบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสม

ง. กลุ่มองค์ความรู้ด้านทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานผลการเรียนรู้ในแต่ละด้านดังนี้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการบริหารที่สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล จริยธรรมของผู้บริหาร ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถที่จะปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล และเป็นผู้นำที่มีคุณธรรมจริยธรรมได้

ด้านความรู้ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการและทฤษฎีทางรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ บริบททางการเมืองทั้งระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศ กฎหมาย ปรัชญาการเมือง การบริหารจัดการภาครัฐ การจัดทำและส่งเสริมอบบริการสาธารณะ การบริหารจัดการภายในท้องถิ่น อันจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ทำให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ดังกล่าวในการทำงาน ตลอดจนนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมรัฐประศาสนศาสตร์ได้

ด้านทักษะทางปัญญา กลุ่มวิชาดังกล่าว จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการและทฤษฎีทางรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ บริบททางการเมืองทั้งระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศ กฎหมาย ปรัชญาการเมือง การบริหารจัดการ ภาครัฐ การจัดทำและส่งเสริมอบบริการสาธารณะ การบริหารจัดการภายในท้องถิ่น อันจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ทำให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ในการทำงาน

เน้นวิเคราะห์และสังเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการนโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ บนหลักการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์ อันนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมรัฐประศาสนศาสตร์ได้

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะเน้นถึง ด้านการบริหารงานภาครัฐ การจัดทำและการส่งมอบบริการสาธารณะ ยุทธศาสตร์การปกครองท้องถิ่น ซึ่งจะต้องมีการรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของคนในชุมชนและในท้องถิ่น ทำให้ผู้เรียนมีทักษะ ในการประสานงานและเรียนรู้ที่จะรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งสามารถเสนอความเห็นในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มวิชา ดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาการระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถ วิเคราะห์ปัญหา หาแนวทางแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นระบบ แสดงหลักฐานเชิงประจักษ์ในการอธิบาย รวมทั้งเลือกเครื่องมือในการสื่อสารเรื่องราวทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้อย่างเหมาะสม

จ. กลุ่มองค์ความรู้ด้านการคลังและงบประมาณ มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานผลการเรียนรู้ ในแต่ละด้านดังนี้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการบริหารการคลัง และงบประมาณทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น ความโปร่งใสทางการคลังและงบประมาณ ความเสี่ยงด้านการคลังและงบประมาณ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนพัฒนาพฤติกรรม ปฏิบัติงานด้านการคลังและ งบประมาณที่โปร่งใส และสร้างสำนึกในความรับผิดชอบต่อด้านการคลังและงบประมาณเพิ่มมากขึ้น

ด้านความรู้ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการการบริหารการคลังและงบประมาณ การวิเคราะห์งบลงทุน การบริหารรายได้และรายจ่ายภาครัฐ จะเป็นประโยชน์ให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ ในการทำงานและบริหารจัดการระบบการเงินของตัวเองได้

ด้านทักษะทางปัญญา กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการการบริหารการคลังและ งบประมาณ การวิเคราะห์งบลงทุน การบริหารรายได้และรายจ่ายภาครัฐ ทำให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจ อธิบาย วิเคราะห์ สังเคราะห์ สถานการณ์ทางการคลังและงบประมาณที่เกิดขึ้น ตลอดจนเสนอแนะ ทางเลือกทางการคลังและงบประมาณที่เหมาะสมกับระบบเศรษฐกิจทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาคและ ระดับระหว่างประเทศ

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ กลุ่มวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียน สามารถสื่อสารและถ่ายทอดเรื่องราวทางการคลังและงบประมาณต่อสาธารณะได้อย่างถูกต้องตาม หลักวิชาการ ตลอดจนรับฟังความเห็นและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการคลังและ งบประมาณได้อย่างเหมาะสม

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มวิชาดังกล่าว จะทำให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ตัวเลขทางเศรษฐกิจต่างๆ เพื่อนำมาอธิบายสถานการณ์ทางการคลัง และงบประมาณที่เหมาะสม ตลอดจนนำเสนอผลการวิเคราะห์เพื่อที่จะพยากรณ์และนำเสนอทางเลือก ทางการคลังบนหลักฐานเชิงประจักษ์

๙. กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้

เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพบัณฑิตทางรัฐประศาสนศาสตร์ที่ผลิตออกสู่สังคมและได้มาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องกำหนดกลยุทธ์การสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

๙.๑ กลยุทธ์การสอน หมายถึง แนวทางที่สถาบันใช้ในการประสาทความรู้ตามกลุ่มสาระวิชา ให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้บัณฑิตทางรัฐประศาสนศาสตร์ มีความรอบรู้ในศาสตร์ และความสามารถทางวิชาชีพ รัฐประศาสนศาสตร์ตามมาตรฐานสากล รวมถึงคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งมีความสำคัญ ในการปฏิบัติงานและการดำรงชีพในสังคม กลยุทธ์การสอนแบ่งเป็น ๒ ระดับ คือ กลยุทธ์การสอน ระดับหลักสูตร และกลยุทธ์การสอนระดับรายวิชา

๙.๑.๑ กลยุทธ์การสอนระดับหลักสูตร คือ การจัดลำดับก่อนหลัง รวมถึง การกำหนดวิชาพื้นฐาน และวิชาบังคับของรายวิชาให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระสำคัญในหลักสูตร รวมไปถึงการสร้างงานวิจัยที่มุ่งเน้นแนวความคิดใหม่หรือเน้นการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับนโยบาย สาธารณะและการจัดการภาครัฐในบริบทของสังคมไทย เพื่อให้บัณฑิตทางรัฐประศาสนศาสตร์ มีมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตรครบถ้วนทั้ง ๕ ด้าน และไม่ต่ำกว่ามาตรฐานผลการเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

๙.๑.๒ กลยุทธ์การสอนระดับรายวิชา คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ของรายวิชาตามหลักสูตร ซึ่งได้จัดลำดับตามกลยุทธ์การสอนระดับหลักสูตรไว้แล้ว เพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ สามารถประยุกต์ความรู้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นเรียน ทั้งในฐานะผู้รับและผู้เสนอ และมีสมรรถนะทางวิชาชีพได้ตามวัตถุประสงค์ของ รายวิชา โดยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นการสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน โดยการตั้งคำถาม ให้คิดวิเคราะห์เพื่อการค้นหาคำตอบที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้ และจำเป็นต่อการศึกษา ความรู้ที่ทันสมัยด้วยตนเองเป็นหลัก มีการใช้สื่อและเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมใหม่ๆ ในการเรียนการสอน ผู้เรียนและผู้สอนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน วิธีการสอนมีได้หลายรูปแบบ เช่น การบรรยาย การฝึกปฏิบัติ การมอบหมายงาน การอภิปราย การเรียนจากกรณีศึกษา หรือสถานการณ์จำลอง เป็นต้น

ตัวอย่างกลยุทธ์การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

(๑) การสอนแบบเน้นสมรรถนะ (Competency Based) มุ่งเน้นวิธีการปฏิบัติ ไปพร้อมๆ กับการฝึกมุมมองความรู้จนผู้เรียนสามารถแสดงศักยภาพจากการเรียนรู้และมีทักษะ การปฏิบัติงานได้จริง วิธีการสอนมีหลายรูปแบบ เช่น การบรรยาย การฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ การฝึกประสบการณ์ทางวิชาชีพ การเรียนรู้จากปัญหาเป็นฐาน การทัศนศึกษาดูงานและสหกิจศึกษา เป็นต้น

(๒) การสอนแบบเน้นกรณีปัญหา (Problem Based) มุ่งเน้นวิธีการสอนที่ให้ผู้เรียนควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนคิดและดำเนินการเรียนรู้ กำหนดวัตถุประสงค์ และเลือกแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำ เป็นการส่งเสริมให้เกิดการแก้ไขปัญหาที่มากกว่าการจำเนื้อหาข้อเท็จจริง เป็นการส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม และการพัฒนาทักษะทางสังคม

(๓) การสอนแบบเน้นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (Self - Study) เน้นให้ผู้เรียนมุ่งแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เช่น การจัดการเรียนการสอนแบบสืบค้น การค้นพบ การเรียนแบบแก้ปัญหา การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ซึ่งใช้การเรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม

(๔) การสอนแบบ CCPR Model เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับแนวคิดการศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ ประกอบด้วย

(๔.๑) การสอนแบบมุ่งเน้นการคิดวิเคราะห์ (Criticality - Based Instruction) เป็นการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ และพัฒนางานจากความคิดเห็น โดยให้เขียนรายงานที่สะท้อนความคิดเห็นของตนเอง ภายหลังจากได้มีการทดสอบกับเพื่อนหรือกับอาจารย์ จนความคิดเห็นตกผลึก และถ่ายทอดออกมาเป็นงานเขียน หรืองานสร้างสรรค์อื่น

(๔.๒) การสอนแบบมุ่งเน้นการสร้างผลงาน และพัฒนาเพื่อให้เกิดความคิดเห็นใหม่ (Creativity - Based Instruction) เป็นการเรียนการสอนที่พัฒนามาจากการวิจัย (Research - Based Instruction) มุ่งเน้นผู้เรียนสร้างผลงานและพัฒนาเพื่อให้เกิดความคิดใหม่ๆ โดยเริ่มจากการตั้งประเด็นการศึกษาหรือประเด็นเกี่ยวกับสิ่งที่ควรจะได้รับการพัฒนา และใช้กระบวนการวิจัยในการค้นหาคำตอบ สร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์หรือองค์ความรู้ใหม่ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาด้านนโยบายสาธารณะ และการจัดการภาครัฐในบริบทของสังคมไทย

(๔.๓) การสอนแบบมุ่งเน้นการสร้างผลผลิต (Productivity - Based Instruction) เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีผลผลิตของตนเองไม่ว่าจะเป็นผลผลิตด้านวิชาการ วิชาชีพ สิ่งของต่างๆ

(๔.๔) การสอนแบบมุ่งเน้นความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Responsibility - Based Instruction) เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมและประเพณีมองเห็นปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม และพัฒนาแนวทางการแก้ไข

(๕) การสอนแบบบรรยายและอภิปราย (Lecture and Discussion Method) เป็นการสอนที่มุ่งเน้นการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือระดมความคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน ผู้สอนสามารถจัดให้มีการอภิปราย ในหลายลักษณะตามความเหมาะสมกับเนื้อหา เวลา และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เช่น การอภิปรายแบบฟอรัม แบบสัมมนา แบบซิมโพเซียม แบบกลุ่มย่อย แบบปวงจวิสัยนา แบบโต้วาที เป็นต้น

(๖) การสอนแบบสาธิต (Demonstration Method) เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สังเกตขั้นตอนการปฏิบัติด้วยการแสดงตัวอย่างพร้อมๆ กับการบอก อธิบาย ให้ผู้เรียน ฝึกทำ หรือซักถามไปพร้อมๆ กัน ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการปฏิบัติ จึงเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ การสอนรายวิชาที่ต้องการให้ผู้เรียนรู้วิธีแก้ปัญหาในทางปฏิบัติ

(๗) การสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation) เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาจากการเข้าไปอยู่ในเหตุการณ์ที่สร้างขึ้นมาซึ่งมีสภาพใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด ทั้งสภาพแวดล้อมและปฏิสัมพันธ์โดยมีการกำหนดบทบาท ข้อมูลและกติกาเพื่อให้ผู้เรียนได้มีการฝึกการแก้ไขปัญหา และการตัดสินใจจากสภาพการณ์ที่เผชิญอยู่ เช่น การสร้างสถานการณ์จำลอง การทำธุรกิจ เกมจำลองสถานการณ์ เป็นต้น

กล่าวได้ว่า วิธีการเรียนการสอนมีหลายรูปแบบ โดยที่ผู้สอนต้องพิจารณาบริบทของผู้เรียนและเลือกใช้แนวทางการสอนให้เหมาะสม ซึ่งในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ผู้ทรงคุณวุฒิได้แสดงความคิดเห็นต่อรูปแบบของการสอนไว้ดังนี้

- การบรรยาย การอภิปราย (Lecture, Discussion)
- การสอนแบบสัมมนา (Seminar)
- การสอนโดยใช้การอุปนัย (Inductive)
- การใช้กรณีศึกษา (Case Study)
- ภาคสนาม (Field Teaching)
- การศึกษาดูงาน / การไปทัศนศึกษา (Study Visit / Field Trip)
- การฝึกปฏิบัติ (Practice)
- การฝึกงาน (รวมถึงการฝึกสอน) Job Training (Including Coaching)
- การสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน (Research - Based instruction)
- การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem - Based Instruction)
- การศึกษาค้นคว้าโดยอิสระ (Independent Study)
- การเรียนรู้จากบุคคลต้นแบบ/ปราชญ์ (Learning from Masters / Philosophers)
- การระดมสมอง (Brain Storming)
- การสรุปประเด็นสำคัญ หรือการนำเสนอผลของการสืบค้นที่ได้รับมอบหมาย (Summarization or Presentation of Assignment)
- การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self - learning)
- กิจกรรม (Activities)

สถาบันอาจกำหนดกลยุทธ์ที่ใช้ในการสอนเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของพันธกิจในการผลิตบัณฑิต เพื่อความเป็นอัตลักษณ์และหรือเอกลักษณ์ของสถาบัน

๙.๑.๓ ระดับปริญญาโทควรเน้นกลยุทธ์การสอนแบบเน้นกรณีปัญหาและกรณีศึกษาโดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์ การระดมสมอง การสัมมนา การสร้างผลงาน และการใช้งานวิจัยเป็นฐาน เป็นกลยุทธ์สำคัญในการสอนมากกว่าการใช้การบรรยายในชั้นเรียน

๙.๑.๔ ระดับปริญญาเอกควรเน้นกลยุทธ์การสอนแบบใช้ปัญหาและการวิจัยเป็นฐาน การสัมมนาเพื่อมุ่งเน้นการสร้างผลผลิต การสังเคราะห์นวัตกรรมใหม่ๆ เน้นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง แล้วนำมาสะท้อนผ่านงานวิจัยที่สัมมนาร่วมกันทั้งในและนอกชั้นเรียน

๙.๒ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งต้องวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ครบตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตรทั้ง ๕ ด้าน เทคนิคหรือวิธีการสามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น การสอบข้อเขียน ซึ่งประกอบด้วย การสอบกลางภาค การสอบปลายภาค การสอบย่อย การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองแล้วนำเสนอต่อผู้สอน และเพื่อนร่วมห้อง การนำเสนอเป็นรายงาน การอภิปราย การวัดผลจากพฤติกรรมในห้องเรียน การวัดผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน จะต้องเลือกใช้เทคนิคหรือวิธีการวัดผลที่เหมาะสมเพื่อให้การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง เทียบตรง และเป็นไปตามที่คาดหวัง

เกณฑ์การวัดและการประเมินผล ต้องเป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยสถาบันเป็นผู้กำหนดเกณฑ์วัดผลและเกณฑ์ขั้นต่ำของแต่ละรายวิชา โดยมีทั้งแบบอิงเกณฑ์และแบบอิงกลุ่ม ในการกำหนดเกณฑ์การวัดผลแต่ละรายวิชา ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้และวิธีการสอนของแต่ละรายวิชา รวมทั้งพัฒนาการของผู้เรียน

ตัวอย่างวิธีการวัดและประเมินผล ได้แก่

(๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ใช้การสังเกตพฤติกรรม การประเมินตนเอง การประเมินโดยเพื่อนร่วมชั้นเรียน หรือกลุ่มงาน การสอบข้อเขียน การประเมินผลงานที่มอบหมาย

(๒) ด้านความรู้ ใช้การสอบข้อเขียน การสอบปากเปล่า การสอบปฏิบัติ การเขียนรายงานและนำเสนอด้วยวาจา

(๓) ด้านทักษะทางปัญญา ใช้การสอบข้อเขียน การสอบปากเปล่า การสอบปฏิบัติ การเขียนรายงาน การวิจัยและนำเสนอด้วยวาจา การสังเกตจากการให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น การมอบหมายงานที่ต้องกระตุ้นให้เกิดการประมวลความรู้ของผู้เรียน

(๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ใช้การสังเกตพฤติกรรม การประเมินตนเอง การประเมินโดยเพื่อนร่วมชั้นเรียน หรือกลุ่มงาน การประเมินผลงานที่มอบหมายและการนำเสนอ

(๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ ใช้การสอบข้อเขียน การสอบปากเปล่า การสอบปฏิบัติ การสังเกตจากการให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ใช้การประเมินผลงานที่มอบหมายและการนำเสนอ

๑๐. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้

สถาบันอุดมศึกษาต้องกำหนดระบบและกลไกในการทวนสอบเพื่อยืนยันว่านิสิต นักศึกษาและ ผู้สำเร็จการศึกษาทุกคนมีผลการเรียนรู้ทั้ง ๕ ด้าน ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

๑๐.๑ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ขณะที่นิสิต นักศึกษา กำลังศึกษาอยู่

การทวนสอบในระดับรายวิชา ควรให้นิสิต นักศึกษา ประเมินผลการเรียนการสอน ทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติ การมีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสมของข้อสอบและการประเมินผลให้เป็นไปตามแผนการสอน

การทวนสอบในระดับหลักสูตร ควรมีระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบัน เพื่อดำเนินการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ และรายงานผล

๑๐.๒ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังนิสิต นักศึกษา สำเร็จการศึกษา

การกำหนดกลไกการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนิสิต นักศึกษา หลังสำเร็จ การศึกษา ควรเน้นการทำวิจัยเชิงสัมฤทธิ์การประกอบอาชีพของบัณฑิตที่ทำอย่างต่อเนื่อง และนำ ผลการวิจัยมาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน และหลักสูตรแบบครบวงจร รวมทั้งการประเมิน คุณภาพของหลักสูตรและหน่วยงาน

สถาบันอุดมศึกษาสามารถกำหนดแนวทางการทวนสอบได้ตามความเหมาะสม การทวนสอบ อาจจะทำได้ด้วยวิธีการสังเกต การตรวจสอบ การประเมิน การสัมภาษณ์ เพื่อพิสูจน์ว่าการจัดการศึกษา บรรลุวัตถุประสงค์ สถาบันต้องดำเนินการเพื่อให้มั่นใจว่า มาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เป็นที่ เข้าใจตรงกันทั้งสถาบันและมีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนจนบรรลุผลสำเร็จ

กลยุทธ์การทวนสอบที่ใช้ในสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ การตรวจสอบการให้คะแนนจาก กระดาษคำตอบ และงานที่ได้รับมอบหมาย การประเมินหลักสูตรโดยคณาจารย์ นิสิต/นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต และผู้ประเมินภายนอก การรายงานเกี่ยวกับทักษะของผู้ใช้บัณฑิต

การทวนสอบมาตรฐานบางส่วนอาจดำเนินการโดยสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มีความร่วมมือ ทางการศึกษา ทั้งนี้ สถาบันอุดมศึกษาจะต้องรับผิดชอบในการทวนสอบมาตรฐานเพื่อให้มั่นใจว่าจะ รักษามาตรฐานไว้ได้อย่างสม่ำเสมอ

๑๑. คุณสมบัติผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้

๑๑.๑ คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา

ผู้เข้าศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่า ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และมีคุณสมบัติอื่นๆ ตามประกาศของสถาบันอุดมศึกษา โดยผ่าน การคัดเลือกตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และ/หรือ การรับตรงของสถาบัน

ผู้เข้าศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า และมีคุณสมบัติอื่นๆ ตามประกาศของสถาบัน โดยผ่านการคัดเลือกตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และ/หรือ การรับตรงของสถาบัน

๑๑.๒ การเทียบโอนผลการเรียนรู้

สถาบันอุดมศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ให้กับผู้ที่มีคุณสมบัติเข้าศึกษาได้ตามหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนระดับบัณฑิตศึกษา และข้อแนะนำเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการเทียบโอนผลการเรียนระดับบัณฑิตศึกษา ตามประกาศ/ข้อบังคับ/ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องของทบวงมหาวิทยาลัย หรือกระทรวงศึกษาธิการ และของสถาบัน ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

๑๒. คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน ให้มีคุณวุฒิ คุณสมบัติ และสัดส่วน เป็นไปตามเกณฑ์ ดังนี้

ระดับปริญญาโท

๑๒.๑ อาจารย์ผู้สอน ต้องมีคุณวุฒิ ดังต่อไปนี้

๑๒.๑.๑ อาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่สัมพันธ์ ต้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่สัมพันธ์ และมีประสบการณ์การสอนในระดับปริญญาตรีทางรัฐประศาสนศาสตร์ไม่น้อยกว่า ๕ ปี และมีงานวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการสำเร็จการศึกษาอย่างน้อย ๒ เรื่อง ที่มีการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา หรือ

๑๒.๑.๒ อาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่สัมพันธ์

๑๒.๒ อาจารย์ประจำหลักสูตร ต้องมีคุณวุฒิและจำนวน ดังต่อไปนี้

๑๒.๒.๑ อาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่สัมพันธ์ ต้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่สัมพันธ์ และมีประสบการณ์การสอนในระดับปริญญาตรีหรือบัณฑิตศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์ ไม่น้อยกว่า ๘ ปี และมีงานวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการสำเร็จการศึกษาอย่างน้อย ๒ เรื่อง ที่มีการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา หรือ

๑๒.๒.๒ อาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่สัมพันธ์ ต้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่สัมพันธ์ และมีประสบการณ์การสอนในระดับปริญญาตรีหรือบัณฑิตศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขา

ที่สัมพันธ์ ไม่น้อยกว่า ๒ ปี และมีงานวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการสำเร็จการศึกษาอย่างน้อย ๒ เรื่อง ที่มีการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ในสถาบันอุดมศึกษา

๑๒.๒.๓ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับ บัณฑิตศึกษา ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

๑๒.๒.๔ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรระดับอุดมศึกษา ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

๑๒.๒.๕ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตรตาม ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

๑๒.๒.๖ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับคุณวุฒิอาจารย์ประจำหลักสูตรระดับอุดมศึกษา

๑๒.๓ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องมีคุณวุฒิและจำนวนเป็นไปตามข้อกำหนด ดังต่อไปนี้

๑๒.๓.๑ อาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่สัมพันธ์ ต้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่สัมพันธ์ และมีประสบการณ์การสอนในระดับปริญญาตรีหรือบัณฑิตศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาวิชา ที่สัมพันธ์ ไม่น้อยกว่า ๘ ปี และมีงานวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการสำเร็จการศึกษาอย่างน้อย ๒ เรื่อง ที่มีการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ในสถาบันอุดมศึกษา หรือ

๑๒.๓.๒ อาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่สัมพันธ์ ต้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่สัมพันธ์ และมีประสบการณ์การสอนในระดับปริญญาตรีหรือบัณฑิตศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขา ที่สัมพันธ์ ไม่น้อยกว่า ๒ ปี และมีงานวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการสำเร็จการศึกษาอย่างน้อย ๒ เรื่อง ที่มีการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ในสถาบันอุดมศึกษา

๑๒.๓.๓ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษาและ แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

๑๒.๓.๔ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรระดับอุดมศึกษา ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

๑๒.๓.๕ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตร ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ที่มีผลบังคับใช้ ในปัจจุบัน

๑๒.๓.๖ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับคุณวุฒิอาจารย์ประจำหลักสูตรระดับอุดมศึกษา

ปริญญาเอก

๑๒.๑ อาจารย์ผู้สอน ต้องมีคุณวุฒิ ดังต่อไปนี้

๑๒.๑.๑ อาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่สัมพันธ์ ต้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่สัมพันธ์ และมีประสบการณ์การสอนในระดับปริญญาตรีหรือบัณฑิตศึกษา ทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่สัมพันธ์ ไม่น้อยกว่า ๘ ปี และมีงานวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการสำเร็จการศึกษาอย่างน้อย ๓ เรื่อง ที่มีการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ในสถาบันอุดมศึกษา หรือ

๑๒.๑.๒ อาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่สัมพันธ์ ต้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่สัมพันธ์ และมีประสบการณ์การสอนในระดับปริญญาตรีหรือบัณฑิตศึกษา ทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่สัมพันธ์ ไม่น้อยกว่า ๓ ปี และมีงานวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการสำเร็จการศึกษาอย่างน้อย ๓ เรื่อง ที่มีการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ในสถาบันอุดมศึกษา

๑๒.๒ อาจารย์ประจำหลักสูตรต้องมีคุณวุฒิและจำนวน ดังต่อไปนี้

๑๒.๒.๑ อาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่สัมพันธ์ ต้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่สัมพันธ์ และมีประสบการณ์การสอนในระดับปริญญาตรีหรือบัณฑิตศึกษา ทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่สัมพันธ์ ไม่น้อยกว่า ๕ ปี และมีงานวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการสำเร็จการศึกษาอย่างน้อย ๔ เรื่อง ที่มีการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา

๑๒.๒.๒ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

๑๒.๒.๓ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

๑๒.๒.๔ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตรตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

๑๒.๒.๕ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับคุณวุฒิอาจารย์ประจำหลักสูตรระดับอุดมศึกษา

๑๒.๓ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องมีคุณวุฒิและจำนวน ดังต่อไปนี้

๑๒.๓.๑ อาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่สัมพันธ์ ต้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือสาขาที่สัมพันธ์ และมีประสบการณ์การสอนในระดับปริญญาตรีหรือบัณฑิตศึกษา ทางรัฐประศาสนศาสตร์หรือ สาขาที่สัมพันธ์

ไม่น้อยกว่า ๕ ปี และมีงานวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการสำเร็จการศึกษาอย่างน้อย ๔ เรื่อง ที่มีการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา

๑๒.๓.๒ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

๑๒.๔ อาจารย์พิเศษ มีคุณวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์โดยตรง หรือสัมพันธ์กับสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ชำนาญการ หรือผู้ที่มีประสบการณ์ทางวิชาชีพรัฐประศาสนศาสตร์โดยตรงหรือสัมพันธ์กับวิชาชีพรัฐประศาสนศาสตร์

๑๒.๕ สัดส่วนอาจารย์ประจำต่อนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า เป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา คือ ๑ ต่อ ๕ คน ในกรณีที่เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาโทและเอก และ ๑ ต่อ ๑๐ คน ในหลักสูตรที่อาจารย์มีศักยภาพพร้อม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของสถาบันอุดมศึกษานั้น หากเป็นการค้นคว้าอิสระของนักศึกษาระดับปริญญาโท ให้สัดส่วนของอาจารย์ต่อนักศึกษาเต็มเวลาเป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษาของคณะกรรมการการอุดมศึกษา คือ ๑ ต่อ ๑๕ คน และหากเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ ให้คิดสัดส่วนจำนวนนักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์ ๑ คน เทียบได้กับจำนวนนักศึกษาที่ค้นคว้าอิสระ ๓ คน ทั้งนี้ให้นับรวมนักศึกษาที่ยังไม่สำเร็จการศึกษาทั้งหมดในเวลาเดียวกัน

๑๒.๖ คณาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องต้องเป็นสาขาวิชาที่อยู่ในแขนงใดแขนงหนึ่งตามที่ระบุไว้ในฐานข้อมูล ฐานข้อมูล International Standard Classification of Education (ISCED) ๒๐๑๑ ในข้อ ๓ คือ Social Science, Business and Law ได้แก่ข้อ ๓๑ ข้อ ๓๔ และ ๓๘ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์หรือในสาขาวิชาที่สะท้อนอัตลักษณ์และรายวิชาในหลักสูตร

๑๒.๗ บุคลากรสนับสนุน ควรมีจำนวนและคุณวุฒิการศึกษา รวมทั้งคุณสมบัติอื่นทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะเฉพาะด้านที่เหมาะสมกับความต้องการและจำเป็นของการจัดการศึกษา

๑๓. ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ

สถาบันอุดมศึกษาควรสนับสนุนและจัดทรัพยากรเพื่อให้การจัดการสอนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา ดังนี้

(๑) ห้องเรียน โสตทัศนอุปกรณ์ สื่อการสอนที่ทันสมัย มีความเพียงพอ และอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานการเรียนการสอน และการทบทวนความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) มีห้องปฏิบัติการสารสนเทศทางรัฐประศาสนศาสตร์ เพื่อใช้ในการฝึกทักษะการปฏิบัติงานทางรัฐประศาสนศาสตร์ ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร

(๓) มีห้องสมุด ฐานข้อมูล แหล่งรวบรวมความรู้อื่นๆ พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการสืบค้นความรู้ที่มีการพัฒนาปรับปรุง และติดตามให้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง ตรงกับความต้องการใช้ประโยชน์ในปริมาณที่เหมาะสมเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา

(๔) มีสถานที่ อุปกรณ์ สื่อการสอน ที่เอื้อต่อการเรียนรู้นอกเวลาเรียน

(๕) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในสถานศึกษา ให้ถูกสุขลักษณะ และมีความปลอดภัย

การเตรียมความพร้อมในการสนับสนุนการเรียนการสอนตามหลักสูตร ให้เป็นไปตาม

(๑) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบันเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของหลักสูตร

(๒) ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษาเรื่อง แนวปฏิบัติตามเกณฑ์การขอเปิดและดำเนินการหลักสูตรระดับปริญญาในระบบการศึกษาทางไกล ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

(๓) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา เกี่ยวกับมาตรฐานด้านพันธกิจของการบริหารอุดมศึกษา มาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้

๑๔. แนวทางการพัฒนาคณาจารย์

สถาบันอุดมศึกษาควรจัดให้มีระบบกลไกในการพัฒนาคณาจารย์ ให้สามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจ ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาชีพรัฐประศาสนศาสตร์ ดังนี้

(๑) จัดให้มีการปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ เพื่อให้รับทราบถึงนโยบาย ปรัชญา ปณิธานของสถาบัน หลักสูตรและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ระเบียบปฏิบัติ แนวทางการพัฒนาศักยภาพทางด้านวิชาการ และวิชาชีพรวมทั้งการเข้าสู่ตำแหน่งวิชาการ

(๒) จัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับกลยุทธ์และวิธีการสอน การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้อการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การวิจัยองค์ความรู้ และการวิจัยสถาบัน

(๓) จัดให้มีระบบการพัฒนาอาจารย์อย่างต่อเนื่อง โดยมีแผนงานการพัฒนาอาจารย์ที่ชัดเจน มีการติดตามและประเมินผล รวมทั้งการนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาต่อไป

(๔) มีกลไกส่งเสริม สนับสนุนแรงจูงใจให้อาจารย์สามารถสร้างผลงานวิชาการ การวิจัย และงานสร้างสรรค์ ที่มีคุณภาพสามารถเผยแพร่ได้ทั้งในระดับชาติ และระดับนานาชาติ

(๕) จัดให้มีการจัดการความรู้เพื่อให้เป็นแหล่งความรู้ เผยแพร่ความรู้ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน

๑๕. การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ต้องสามารถประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ โดยกำหนดตัวบ่งชี้หลักและเป้าหมายผลการดำเนินงานทั่วไป ตามเกณฑ์ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันและหรือตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้

(๑) อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตามและทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร

(๒) มีรายละเอียดของหลักสูตรตามแบบ มคอ.๒ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับ บัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

(๓) มีการจัดทำรายละเอียดของรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๓ และ มคอ.๔ อย่างน้อยก่อนเปิดการสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา

(๔) มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และรายงานผลการดำเนินการของ ประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๕ และ มคอ.๖ ภายใน ๓๐ วันนับจากวันสิ้นสุดการสอบ ปลายภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา

(๕) มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๗ ภายใน ๖๐ วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา

(๖) มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ.๓ และ มคอ.๔ (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา

(๗) มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือการประเมินผล การเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.๗ ปีที่แล้ว

(๘) อาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคนได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน

(๙) อาจารย์ประจำทุกคน ได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๑๐) จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ หรือ/ วิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ต่อปี

(๑๑) ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ คะแนนเต็ม ๕.๐

(๑๒) ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕.๐

สถาบันอุดมศึกษา อาจกำหนดตัวบ่งชี้เพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจ และวัตถุประสงค์ของสถาบัน หรือกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่สูงขึ้น เพื่อการยกระดับมาตรฐานของตนเอง โดยกำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร สถาบันอุดมศึกษาที่จะได้รับการรับรองมาตรฐานหลักสูตร ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ต้องมีผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายตัวบ่งชี้ที่ ๑-๕ และมีผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายตัวบ่งชี้อย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของทั้งหมด อยู่ในเกณฑ์ดีต่อเนื่อง ๒ ปีการศึกษาก่อนการรับรอง

๑๖. การนำมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์สู่การปฏิบัติ

สถาบันอุดมศึกษาที่ประสงค์จะเปิดสอนหรือปรับปรุงหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ ควรดำเนินการดังนี้

(๑) พิจารณาความพร้อมและศักยภาพในการบริหารจัดการศึกษาหลักสูตรในหัวข้อต่างๆ ที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(๒) แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อย ๕ คน โดยมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย ๒ คน ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ๓ คน ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกอย่างน้อย ๒ คน เพื่อดำเนินการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ โดยมีหัวข้อของหลักสูตรอย่างน้อยตามที่กำหนดไว้ในแบบ มคอ.๒ รายละเอียดของหลักสูตร

(๓) การพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ตามข้อ (๒) นั้น ในหัวข้อมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง นอกจากมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ แล้วสถาบันอุดมศึกษาอาจเพิ่มเติมมาตรฐานผลการเรียนรู้ ซึ่งสถาบันต้องการให้บัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของสถาบัน มีคุณลักษณะเด่น หรือพิเศษกว่าบัณฑิตในระดับคุณวุฒิ และสาขาวิชาเดียวกันของสถาบันอื่นๆ เพื่อให้เป็นไปตามปรัชญาและปณิธานของสถาบัน และเป็นที่สนใจของบุคคลที่จะเลือกเรียนหลักสูตรของสถาบัน โดยให้แสดงแผนการกระจายความรับผิดชอบต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) เพื่อให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีความรับผิดชอบหลัก หรือความรับผิดชอบรองต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านใด

(๔) จัดทำรายละเอียดของรายวิชา รายละเอียดของการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตามแบบ มคอ.๓ (รายละเอียดของรายวิชา) และแบบ มคอ.๔ (รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม) ตามลำดับ พร้อมทั้งแสดงถึงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในรายวิชาต่างๆ อย่างชัดเจน

(๕) สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอสภาสถาบันฯ อนุมัติรายละเอียดของหลักสูตร ซึ่งได้จัดทำอย่างถูกต้อง สมบูรณ์แล้วก่อนเปิดสอน โดยสภาสถาบันฯ ควรกำหนดระบบและกลไกของการจัดทำและอนุมัติรายละเอียดของหลักสูตร รายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ให้ชัดเจน

(๖) สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอรายละเอียดของหลักสูตร ซึ่งสภาสถาบันฯ อนุมัติหรือให้ความเห็นชอบให้เปิดสอนแล้วให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่สภาสถาบันอนุมัติหรือให้ความเห็นชอบ

(๗) เมื่อสภาสถาบันอนุมัติหรือให้ความเห็นชอบตามข้อ (๕) แล้ว ให้มอบหมายอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชาดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามกลยุทธ์ การสอนและการประเมินผลที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร รายละเอียดของรายวิชาและรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ให้บรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(๘) เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน การประเมินผล และการทวนสอบผลการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ในแต่ละภาคการศึกษาแล้ว ให้อาจารย์ผู้สอนจัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา ซึ่งรวมถึงการประเมินผล และการทวนสอบผลการเรียนในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบพร้อมปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตามแบบ มคอ.๕ (รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา) และแบบ มคอ.๖ (รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม) (ถ้ามี) ให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรประมวล/วิเคราะห์ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินการ และจัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรในภาพรวมประจำปี การศึกษาเมื่อสิ้นปีการศึกษา โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตามแบบ มคอ.๗ (รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร) เพื่อใช้ในการพิจารณาปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรการสอน กลยุทธ์การประเมินผล และ แก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น และหากจำเป็นจะต้องปรับปรุงหลักสูตรหรือการจัดการเรียนการสอน ก็สามารถกระทำได้

(๙) เมื่อครบรอบหลักสูตร ให้จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร โดยมีหัวข้อและรายละเอียดอย่างน้อยตาม มคอ.๗ (รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร) เช่นเดียวกับการรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรในแต่ละปีการศึกษา และวิเคราะห์ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการหลักสูตรในภาพรวมว่าบัณฑิตบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ รวมทั้งให้นำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรและ/หรือการดำเนินการของหลักสูตรต่อไป

๑๗. การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งบันทึกในฐานข้อมูลหลักสูตรเพื่อการเผยแพร่ (Thai Qualifications Register: TQR)

ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒
